

بسم الله الرحمن الرحيم

- നബി (സ) യുടെ ചര്യകളെ വിസമരിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാലം...
- ഇത്തിബാഇന്റെ വിവിധ വശങ്ങളെക്കുറിച്ച് നാം മനസ്സിലാക്കി...

قَالَ عُمَرُ: " تَعَلَّمُوا السُّنَّةَ وَالْفَرَائِضَ وَاللَّحْنَ كَمَا تَعَلَّمُونَ الْقُرْآنَ "

• ഇത്തിബാഇന് തടസ്സമാകുന്ന ചില കാര്യങ്ങളാണ് ഇന്ന് ഓർമപ്പെടുത്തുന്നത്.

1. അറിവില്ലായ്മ.

- മനുഷ്യന് മതപരമായി സംഭവിക്കുന്ന പിഴവുകൾ അത് വിശ്വാസ പരമോ കർമ പരമോ മറ്റു പാപങ്ങളോ ആകട്ടെ എല്ലാത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനം അറിവില്ലായ്മയാണ്.

قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ (أعراف: ٣٣)

- ഇമാം സഅദി (റഹി) നൽകിയ വിവരണം നോക്കുക.

وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ - في أسمائه وصفاته وأفعاله وشرعه،

- ഇബ്നുൽ ഖയ്യിം (റഹി) പറഞ്ഞു.

في مدارج السالكين لابن القيم: وأما القول على الله بلا علم فهو أشد هذه المحرمات تحريماً، وأعظمها إثماً،

- അറിവില്ലാത്തത് നാം പറയാനോ ചെയ്യാനോ പാടില്ല.

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا (الإسراء: ٣٦)

- നാം പഠിക്കാൻ തയ്യാറാവുക

- സലഹുകൾ പറഞ്ഞത്.

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ، قَالَ: «كُنْ عَالِمًا، أَوْ مُتَعَلِّمًا، أَوْ مُسْتَمِعًا، أَوْ مُحِبًّا، وَلَا تَكُنِ الْخَامِسَةَ فَتَهْلِكَ».

- സൽമാനാൽ ഫാരിസി പറഞ്ഞു:

عَنْ سَلْمَانَ قَالَ: لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا بَقِيَ الْأَوَّلُ حَتَّى يَتَعَلَّمَ أَوْ يُعَلَّمَ الْآخِرَ، فَإِذَا هَلَكَ الْأَوَّلُ قَبْلَ أَنْ يُعَلَّمَ أَوْ يَتَعَلَّمَ الْآخِرُ هَلَكَ النَّاسُ (الدارمي)

- അറിയാത്ത കാര്യങ്ങൾ പറയരുത്.

قال عمر بن عبدالعزيز: مَنْ قال لا أدري فقد أحرز نصف العلم.

عن مالك بن أنس: أن رجلاً سأله عن مسألة، فقال: لا أدري، فقال: سافرت البلدان إليك، فقال: ارجع إلى بلدك، وقل: سألتُ مالكًا، فقال: لا أدري.

2. ദേഹച്ഛയെ പിൻപറ്റൽ

- നബി ചര്യ പിൻപറ്റുന്നതിൽ നിന്ന് പലരെയും തടയുന്ന കാര്യമാണിത്...

○ ദേഹച്ചു നേരായ മാർഗത്തിൽ നിന്ന് തെറ്റിക്കും

وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (الأنعام: ١٥٣)

○ ഞാൻ കൊണ്ടു വന്നത് സ്വീകരിക്കാതെ വിശ്വാസിയാവില്ല.

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ هَوَاهُ تَبَعًا لِمَا جِئْتُ بِهِ (شرح السنة البغوي)

○ നിങ്ങളിൽ ഞാൻ ഭയക്കുന്നത്.

عَنْ أَبِي بَرزَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ مِمَّا أَخْشَى عَلَيْكُمْ شَهَوَاتِ الْعَيِّ فِي بُطُونِكُمْ وَفُرُوجِكُمْ وَمُضَلَّاتِ الْهَوَى (مسند أحمد)

○ മറ്റൊരു ഹദീസ്

قَالَ: خَطَبَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بِالْكُوفَةِ فَقَالَ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ أَخَوْفَ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمْ طُولُ الْأَمَلِ، وَاتِّبَاعُ الْهَوَى، فَأَمَّا طُولُ الْأَمَلِ فَيُنْسِي الْآخِرَةَ، وَأَمَّا اتِّبَاعُ الْهَوَى فَيُضِلُّ عَنِ الْحَقِّ، (شعب الإيمان)

○ സ്വർഗത്തിന്റെ താക്കോൽ

قال سهل: «ترك الهوى مفتاح الجنة (تفسير القرطبي، ١٩ / ١٨٠).

ഇച്ഛകളെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നത് സ്വർഗത്തിന്റെ താക്കോലാണ്.

○ ദേഹിച്ചുക്കളെ പിന്തുടരുന്ന കാലം വരും

وقال عبد الله بن مسعود-رضي الله عنه-«أنتم في زمانٍ يقود الحق الهوى، وسيأتي زمانٌ يقود الهوى الحق فنعود بالله من ذلك الزمان تفسير القرطبي، ١٩ / ١٨٠)

○ സ്വന്തം ഇഷ്ടം പിൻപറ്റുന്നത് ഇത്തിബാഇന് തടസ്സം നിൽക്കുന്ന കാര്യമാണ്.

• തന്നിഷ്ടം പിൻപറ്റുന്നവരെ ആക്ഷേപിച്ചു കൊണ്ട് അല്ലാഹു പറഞ്ഞു.

فَإِنَّ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّهَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (القصص: ٥٠)

○ നബി (സ്വ) യുടെ ദുആ

وعن زياد بن علاقة عن عمه، وهو قطبته بن مالك، قال: كَانَ لِنَبِيِّ ﷺ يَقُولُ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ مُنْكَرَاتِ الْأَخْلَاقِ، وَالْأَعْمَالِ وَالْأَهْوَاءِ (رواه الترمذي) وقال: (حديث حسن)

○ മനുഷ്യനെ നശിപ്പിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ

عَنِ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ثَلَاثٌ مُهْلِكَاتٌ، وَثَلَاثٌ مُنْجِيَاتٌ، وَثَلَاثٌ كَفَّارَاتٌ، وَثَلَاثٌ دَرَجَاتٌ. فَأَمَّا الْمُهْلِكَاتُ: فَشُحُّ مَطَاعٍ، وَهَوَى مُتَّبَعٍ، وَإِعْجَابُ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ (طبراني)

- സ്വയം പരിശോധിച്ചാൽ നമുക്കിത് ബോധ്യമാകും.
- പല സുന്നത്തുകളിലും നമ്മെ തടയുന്നത് നമ്മുടെ ഇച്ഛകളാണ്. നമ്മുടെ തന്നിഷ്ടം സുന്നത്തുകളെ തടയുന്നുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കുക.

3. പ്രമാണങ്ങളെക്കാൾ മറ്റുള്ളവരുടെ വാക്കുകളെ പിൻപറ്റൽ.

- ഇന്നലെകളിൽ കഴിഞ്ഞു പോയവരും ഇന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന പലരും ഇത്തിബാഇൽ നിന്ന് പിഴച്ചു പോയത് ഈ ന്യായം പറഞ്ഞു കൊണ്ടാണ്.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَىٰ الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ (104)

- ഇബ്നു മസ്ഊദ് (റ) പറഞ്ഞു  
عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: "لَا يُقَلَّدَنَّ أَحَدَكُمْ دِينَهُ رَجُلًا، فَإِنْ آمَنَ آمَنَ وَإِنْ كَفَرَ كَفَرَ، وَإِنْ كُنْتُمْ لَا بَدَّ مُقْتَدِينَ فَاقْتَدُوا بِالْمَيِّتِ، فَإِنَّ الْحَيَّ لَا يُؤْمَنُ عَلَيْهِ الْفِتْنَةُ".

- എന്താണ് തഖ്ലീദ്  
وقال الخطيب البغدادي رحمه الله : التقليدُ هو قبولُ القولِ من غيرِ دليلٍ (الفقيه والمتفقه)  
وقال أبو حامد الغزالي رحمه الله :التقليدُ هو قبولُ قولِ بلا حُجَّةٍ، (المستصفي)

- നബി (സ്വ) യുടെ വാക്കുകൾ മാത്രമാണ് നാം അന്ധമായി അനുദാവനം ചെയ്യണം.
- മറ്റുള്ളവർക്കെല്ലാം തെറ്റു പറയാം...
- ഇമാം ശാഹീഇ (റഹി) പറഞ്ഞു

( إذا صح الحديث فهو مذهبي). (النوي 63/1)

- ഇമാം അബൂഹനീഫ (റഹി) പറഞ്ഞു  
حرامٌ على من لم يعرف دليلي أن يُفتي بكلامي

- ഇമാം മാലിക് (റഹി) പറഞ്ഞു  
وأما الإمام مالك بن أنس رحمه الله فقال: إنما أنا بشرٌ أخطئُ وأُصيبُ فانظروا في رأيي فكلُّ ما وافقَ الكِتَابَ والسُّنَّةَ فَخُذُوهُ وَكُلُّ ما لم يوافقِ الكِتَابَ والسُّنَّةَ فَاتْرُكُوهُ. (ابن عبد البر في الجامع 32/2)

- സലഫുകളുടെ നിലപാട്.
- ഒരു പ്രശ്നത്തിൽ ഉറവു ഇബ്നു സുബൈൻ (റ) ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റ) വിനോട് പറഞ്ഞു എന്നാൽ അബൂബക്കറും ഉമറും അപ്രകാരം ചെയ്തിട്ടില്ല. ഇതു കേട്ട ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റ) പറഞ്ഞത്

فَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ: أَرَاهُمْ سَيَهْلِكُونَ، أَقُولُ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَيَقُولُ نَهَى أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ (رواه أحمد)

### 4. ബുദ്ധിക്ക് മുൻഗണന നൽകൽ

- അല്ലാഹു നമുക്ക് ബുദ്ധി നൽകി അദരിച്ചിട്ടുണ്ട്.  
 أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ (١٩)

- ബുദ്ധിക്ക് ഇസ്ലാമിൽ പ്രധാന്യമുണ്ട്...
- ആലോചിക്കാനും അന്വേഷിക്കാനും ഇസ്ലാം പഠിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (يوسف: ٢)  
 وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ (الملك: ١٠)

- എന്നാൽ മനുഷ്യന്റെ ബുദ്ധിക്ക് പരിധിയുണ്ട് എന്നാണ് ഇസ്ലാമിക വീക്ഷണം.
- വിശ്വാസിയുടെ ഗുണമായി അല്ലാഹു പറഞ്ഞതാണ് ഗൈബിൽ വിശ്വസിക്കുന്ന വരാണ്.
- ഇതൊന്നും പരീക്ഷണ ശാലകളിലൂടെ കണ്ടെത്താൻ കഴിയുന്നതല്ല.
- അത്മാവിനെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരം..

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا (الإسراء: ٨٥)

- ഇത് നമ്മുടെ ബുദ്ധിയുടെയും ചിന്തയുടെയും അപ്പുറത്താണ്.
- മലക്കുകൾ ഉണ്ട്...
- വെള്ളിയാഴ്ച മലക്കുകൾ ജുമുഅക്ക് വരുന്നവരെക്കുറിച്ച് എഴുതി വെക്കും.
- വീട്ടിൽ കയറുമ്പോൾ ബിസ്സൂ ചൊല്ലിയില്ലെങ്കിൽ പിശാച് പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ
- ഇതെല്ലാം ലഭിക്കുന്നത് പ്രമാണങ്ങളിൽ നിന്നാണ്. അവിടെ ബുദ്ധിക്ക് സ്ഥാനമില്ല...
- അല്ലാഹു പറഞ്ഞത് കാണുക

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِي مَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (٦٥)

- പക്ഷെ നമ്മുടെ ബുദ്ധിക്ക് പരിധിയുണ്ട്.
- മത നിയമങ്ങളിൽ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട സ്ഥലത്തിനപ്പുറം ബുദ്ധി ഉപയോഗിക്കാൻ നമുക്ക്
- ബുദ്ധിക്ക് എതിരായ ഹദീസുകളില്ലേ അതു എന്തു ചെയ്യണം
- പ്രത്യേകത്തിൽ ബുദ്ധിക്ക് എതിരായ ചില കാര്യങ്ങൾ കണ്ടെത്തിയേക്കാം...

---

▪ റൊറത്തൽ ഖുത്ബാഅന്റെ നോട്ടീനെക്കുറിച്ചുള്ള താങ്കളുടെ അഭിപ്രായങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും അറിയിക്കുമല്ലോ?  
 ▪ ഖുത്ബാ നോട്ടുകൾ ലഭിക്കാൻ താഴെ കാണുന്ന വാട്സാപ്പ് നമ്പർ സേവ് ചെയ്ത് പേരും സ്ഥലവും ചേർത്ത് മെസേജ് അയക്കുക WhatsApp : +91 7034743343